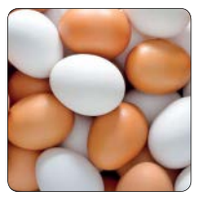

تخم‌مرغ هم پر!

وقتی مرغ و گوشت قرمز گران شد همه امید ما به تخم‌مرغ بود که قیمت آن هم با دستان با کفایت برخی از مسؤولین نجومی شد و به هر عدد حدود ۲ هزار و ۵۰۰ تومان رسید. همچنین بسته‌بندی تخم‌مرغ باعث نارضایتی بسیاری برای اقشار کم‌درآمد جامعه شد. سال ۹۹ درواقع سالی بود که تخم مرغ هم برای خودش شاخ شد!

در صف روغن

تا سال‌ها همه ما فکر می‌کردیم کشورمان یکی از تولیدکنندگان بزرگ روغن خوراکی در جهان است. سال ۹۹ اما فهمیدیم در واقع ما یکی از بزرگ‌ترین واردکنندگان و البته بسته‌بندی‌کنندگان این کالای اساسی هستیم. روغن همچنان در بازار کمیاب است و صف‌های طولانی آن جولانگاه کرونا به حساب می‌آید.

فرهنگی

مجید مجیدی

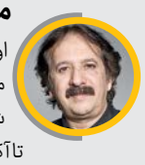

او هر بار و تقریبا با هر فیلم، به صدر خبرها می‌آید و این اتفاق با فیلم خورشید هم تکرار شده است. از جشنواره فیلم کودک و نوجوان تا آکادمی اسکار، خورشید مجید مجیدی سال گذشته در حال درخشش بود. تازه‌ترین فیلم سینمایی مجیدی سال ۱۳۹۹ در سی و سومین جشنواره فیلم‌های کودک و نوجوان پنج جایزه از آن خود کرد و این شروع موفقیت‌های فیلم بود. بعد از آن در جشنواره فیلم ونیز مورد توجه مخاطبان و منتقدان قرار گرفت، تماشاگران چند دقیقه ایستاده برای فیلم دست زدند، حرف‌های مجیدی درباره سیاست‌های آمریکا در نشست خبری این فیلم در ونیز با استقبال مواجه شد و روحا... زمانی، بازیگر نوجوان فیلم، جایزه مارچلو ماستریانی را از جشنواره ونیز گرفت که جایزه‌ای است برای استعدادهای نو ظهور. این فیلم توانست جایزه جنبی فانوس جادویی انجمن ملی C.G.S را نیز از جشنواره ونیز دریافت کند. به جز همه اینها یازدهمین روز جشنواره بین‌المللی فیلم هایانان چین هم فیلم خورشید را به نمایش گذاشت و خلاصه از شرق و غرب منتقدان و صاحب‌نظران سینما فیلم مجیدی را ستودند.

شهاب حسینی

مشهور و محبوب شدن، هم‌ظرفیت می‌خواهد و هم مراقبت مدام. بعد از شکر نعمت، باید ضمن توجه به محافظت از کارنامه و حضوری باکیفیت در رشته مورد فعالیت، حواس آن چهره سرشناس به خطرات حاشیه‌ای پیرامونش هم باشد اما گاهی انگار نمی‌شود و حواشی همان‌طور که مارها دائم جویای احوال عسگر می‌شوند از سر برخی چهره‌های مشهور و محبوب دست برنمی‌دارند. یکی همین شهاب حسینی که خواسته یا ناخواسته در معرض رصد و توجه مدام است و اگر اندکی در بندبازی حرفه‌اش، بی‌دقتی و کم‌توجهی کند، سقوط مقطعی روی شاخش است. حسینی که با «هم‌رفیق» دوباره موردتوجه و نیش و نوش همزمان قرار گرفت به‌تازگی با انتشار تصویری که او را در آمریکا در حال تزریق واکسن فایزر نشان می‌داد و صورت گلش را هم زیر ماسکی عجیب پنهان کرده بود، حاشیه‌ساز شد. بعد از این بازیگر نقش شمس تبریزی در فیلم هنوز ناتمام «مست عشق» که این روزها فیلم ترسناک «آن شب» را هم در اکران سینما دارد، از اینستاگرام خداحافظی کرد و نوشت: «می‌بخشید اگر الگویی نبودیم که مقبول نظر افتد...»

شهروز دل‌افکار

چراغ تئاتر امسال تقریبا خاموش بود. کرونا بیشتر از همه با اهالی تئاتر بد تاکرده بود اما با این همه بودند کسانی که باجان سختی نمایش‌هایی تدارک دیدند و به صحنه آوردند. در غیبت کارگردانان صاحب‌نام و باتجربه تئاتر در جشنواره امسال، جوانان حضور پررنگی داشتند و شهروز دل‌افکار یکی از جان‌سخت‌ها بود که نمایشش به‌نام «اتول سورون» را در جشنواره تئاتر فجر شرکت داد و در چهار رشته نامزد دریافت جایزه شد. هرچند از این چهار نامزدی در رشته‌های موسیقی نمایش، طراحی نور، کارگردانی و نمایشنامه‌نویسی درنهایت جایزه نمایشنامه‌نویسی به این اثر تعلق گرفت.

دل‌افکار حتی بعد از جایزه جشنواره فجر هم می‌توانست بنا به شرایط تئاتر و اهالی محجوب آن، ناشناخته بماند اما موفقیت دل‌افکار در سی و نهمین جشنواره تئاتر فجر در حالی او را به چهره امسال در حوزه تئاتر بدل کرد که کمی پیش از برگزاری جشنواره، سریال قورباغه بعد از خبرسازی‌ها و ماجراهای متعدد بالاخره به نمایش درآمد و بازی شهروز دل‌افکار در نقش جواد به‌عنوان یکی از شخصیت‌های فرعی نمایش داده شد. به عبارتی برای دل‌افکار، کرونا و قورباغه خوب کار کردند و در تبدیل‌شدن او به چهره مؤثر بودند.

حسن روح‌الامین

در سالی که گالری‌ها تقریبا تعطیل بودند و هنرمندان عرصه تجسمی در سکوت و خلوت کار می‌کردند، حسن روح‌الامین با چند نمایشگاه و دیوارنگاره حضوری پررنگ داشته و عنوان چهره هنرهای تجسمی سال را از نگاه ما دریافت می‌کند. روح‌الامین معمولا آثارش را در ابعاد بزرگ خلق می‌کند و برای تمام آنها شعار و معنایی در نظر می‌گیرد. یکی از کارهای او در سال ۱۳۹۹ طرحی عاشورایی با نام «در مصاف» بود که چهارشنبه ۵ شهریور روی دیوارنگاره میدان ولیعصر (عج) رونمایی شد. این دیوارنگاره تصویری بود از امام حسین (ع) و حضرت ابوالفضل (ع) درنبرد تن‌به‌تن برای آب.

روز دوشنبه ۱۴مهر نمایشگاه «نقش راستان» با ۱۷اثر از روح‌الامین در نگارخانه خیال مؤسسه فرهنگی هنری صبا افتتاح شد و ۱۲ دی هم نمایشگاه دیگری از این هنرمند با نام «آل‌علی(ع)» در فرهنگسرای نیاوران برگزار شد. حسن ختام برنامه‌های کاری حسن روح‌الامین در سال ۱۳۹۹ رونمایی از در یک دیوارنگاره دیگر بود اما نه در تهران. این بار اثری از روح‌الامین در شهر بغداد به نمایش درآمد. دیوارنگاره روح‌الامین در بغداد با نام «شیعیان ابوتراب» تصویری است از سردار شهید سلیمانی و شهید ابومهدی المهندس که بزرگ‌ترین دیوارنگاره این شهر محسوب می‌شود.

همایون شجریان

بهانه کم نمی‌آورد کسی که بخواهد درباره همایون شجریان حرف بزند. فرزند خسرو آواز ایران بودن برای تیتر خبرها شدن، چیز کمی نیست اما خواننده‌ای را که مردم با نام کوچکش صدا بزنند و نه‌تنها تیتراژهای فیلم‌های مشهوری را که خوانده در ماشین‌شان پخش کنند بلکه مشتری تک‌آهنگ‌ها و آلبوم‌های قدیم و جدیدش هم لااقل برای دو دهه باشند برای چهره شدن و موضوع صحبت بودن، ویژگی مهمی است. حالا بگذریم که صدا و جنس موسیقی این خواننده هم آن‌قدر در فضای موسیقی انباشته از آثار ضعیف و متوسط این روزها، دُر کمیاب باشد که گوش‌های خسته را به خود بخواند و دقایقی از ریتم‌های تکراری و ترانه‌های بی‌معنی و صداهای ضجه‌بار ناپخته، استراحت‌شان دهد. همایون شجریان همه اینهاست و بیش از اینها هم هست. درگذشت محمدرضا شجریان بی‌گمان، سال ۹۹ برای او سالی منحصربه‌فرد در تقویم شده اما همین بهانه مشترک و شیوه برخورد این وارث نامدار استاد زنده‌یاد، همایون را برای مردم ایران هم چهره‌ای خاص‌تر کرده است. بردباری او در مدارا با مردمی که دل‌نگران پدرش بودند تا جایی که گاهی، صاحب سوگ و تسلی دهنده جابه‌جا می‌شدند، شخصیت اخلاقی و حرفه‌ای او را در نظر مردم بالاتر از پیش تصویر کرد. به همین دلیل است که اگر همایون شجریان را چهره سال بدانیم از یک چهره موسیقی با دو تک آهنگ فراتر می‌رود، همراهی‌اش با مردم خسته از قرنطینه و برگزاری کنسرت آنلاین پس از مدت‌ها با تمام فراز و نشیب‌هایش در یادها می‌ماند و رفتار فروتنانه‌اش در میراث‌داری پدر، این چهره را قاب می‌گیرد.

...ری

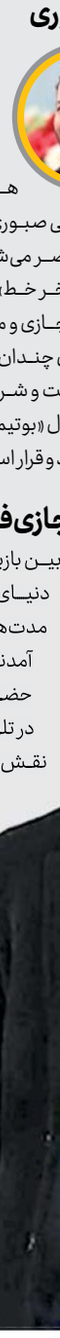

از مدت‌ها قبل به واسطه خندوانه و بخش استندآپ کمدی این برنامه، چهره‌های تازه‌ای در حوزه طنز کشف و معرفی شدند. کسانی که خیلی از آنها به شکلی در تلویزیون ماندند و برنامه داشتند. گاهی هم در فضای مجازی به فعالیت‌شان ادامه دادند. در ...ی صبوری یکی از این افراد بود که تنها هر از گاهی در بعضی ...صر می‌شد اما سال گذشته اولین سریال تلویزیونی‌اش را «...فر خط» بازی کرد. جالب است که این سریال هم درباره ...ازی و مطرح شدن در این فضا بود، جریانی که از زندگی ...ی چندان دور نیست. اما بعد از این سریال که خرداد پارسال ...ت و شروع دیگری را برای او رقم زد، صبوری برای سال جدید ...ل «بوتیمار» پیوست. مجموعه‌ای که تصویربرداری آن از سال ... و قرار است که امسال پخش شود.

...جازی‌فر

...بین بازیگران و چهره‌های مختلفی که در سال گذشته به دنیای تصویر معرفی شدند، بعضی از افراد هم بعد از مدت‌ها با حضور در این قاب بیش از پیش به چشم آمدند. هادی حجازی‌فر یکی از این چهره‌هاست که با حضور در سریال «دوپینگ» و بعد هم «زیرخاکی» حسابی در تلویزیون حضور پیدا کرد و دیده شد. در دوپینگ او در نقش پدر نیما شعبان‌نژاد با طنزی که علاوه بر دیالوگ‌ها در موقعیت‌های مختلف بود، از خود لحظه‌های پرخنده‌ای را به جا گذاشت. در ادامه هم با بازی در دو نقش در سریال زیرخاکی و باز هم فضای طنز؛ این داستان به شکل دیگری تکرار شد. حضور پژمان جمشیدی در زیرخاکی به عنوان یکی از نقش‌های مقابل حجازی‌فر هم باعث شد تا ترکیب جالب توجهی شکل بگیرد و این حضور بیشتر به چشم بیاید. ناگفته نماند که حجازی‌فر قبل‌تر هم پایش به تلویزیون با مجموعه «نفس» و «کرکره» در مقام کارگردان باز شده بود اما این دو سریال آخر بود که چهره تلویزیونی او را بیشتر نمایش داد.

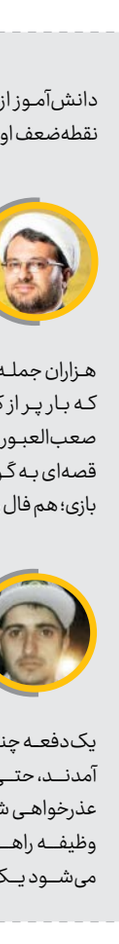

...ین دانش‌آموز از تحصیل مجازی هم نگوییم که عمده نقطه‌ضعف اوست.

اسماعیل آذری‌نژاد

یکی از دلخوشی‌های روزانه‌ام پاسخ دادن به کسانی است که می‌خواهند برای کودکان روستا، فامیل یا محله‌شان کتاب بخرند. این یکی از هزاران جمله دوست‌داشتنی او، روحانی قصه‌گوست که بار پر از کتابش را به دوش می‌گیرد و در مناطق صعب‌العبور و دورافتاده راه می‌افتد به امید رسیدن قصه‌ای به گوش کودکی؛ آن هم قصه‌هایی مخلوط با بازی؛ هم فال و هم تماشا.

عابد اکبری

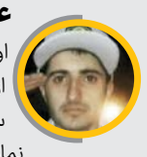

او چه بخواهد و چه نخواهد یکی از چهره‌های معروف سال است. سیلی‌ای که او به ناحق از یکی از نمایندگان مجلس خورد، جامعه را یک‌دفعه چنان تکان داد که خیلی‌ها به خودشان آمدند، حتی شخص سیلی‌زننده که مجبور به عذرخواهی شد و به یاد همه‌مان آورد جواب سرباز وظیفه راهوری که مانع ورودمان به خطویژه می‌شود یک چک آبدار نیست.

میلاد حاتمی

میلاد حاتم‌آبادی معروف به میلاد حاتمی شاخ ترکیه‌نشین بود. او فعالیت مجرمانه‌اش را از حدود چهار سال قبل آغاز کرد. منبع درآمد میلاد سایت‌های شرط‌بندی بود و مدعی بود ماهانه ۳۰۰ میلیون تومان درآمد دارد. رفتارهای هنجارشکنانه او تا آنجا ادامه پیدا کرد که یک شب با خودروی پلیس استانبول اقدام به قدرت‌نمایی کرد که به مذاق پلیس این شهر خوش نیامد و دستگیر شد. پس از نزدیک به سه ماه از دستگیری متهم در ترکیه، با پیگیری پلیس اینترپل و بررسی مستندات پرونده او در دادگاه ترکیه، او ۱۹ اسفند امسال به پلیس ایران تحویل داده شد.

سهیل سنگرزاده

نام این بلاگر و بدنساز اینستاگرامی خیلی ناگهانی و با سه تکیه‌کلام معروف «جون دل»، «برقراری عزیز» و «سرکیفی، بدم سرکیفی» در فضای مجازی مطرح شد. متولد ۶۴ است و در بندرعباس به‌دنیا آمده اما حالا در آمریکا زندگی می‌کند و به قول خودش حسابی هم سرکیف است. تا یک ماه پیش تقریبا هیچ‌کس او را نمی‌شناخت اما حالا زمزمه‌های زیادی در مورد او جان گرفته است. یکی از این زمزمه‌ها، فریب دادن یک زن ایرانی ساکن استرالیا و کلاهبرداری از او توسط سنگرزاده است. هرچند این زن ناشناس با برخی رسانه‌ها مصاحبه کرده اما صحت و سقم کلاهبرداری از او توسط جون دل، هنوز تایید نشده است.

ساسی مانکن

ساسان یافته معروف به ساسی مانکن، هرازگاهی حاشیه جدیدی خلق می‌کند که نوک پیکانش مستقیم، چارچوب اخلاقی خانواده‌ها، کودکان و نوجوانان را هدف گرفته است. بعد از انتشار یکی از آهنگ‌هایش که در آن نوجوانان و کودکان را به خوردن مشروب تشویق می‌کرد و واکنش‌های منفی زیادی نیز به همراه داشت، این بار از یک زن آمریکایی بسیار پرحاشیه دعوت کرد تا در موزیک‌ویدئوی جدیدش حضور داشته باشد؛ موزیکی که بسیاری از خانواده‌های ایرانی با آن مخالف هستند و پلیس ایران هم خط و نشان کشیده که هرکس موزیک او را پخش کند، مرتکب جرم شده است.

نیلی افشار - پویان مختاری

این دو از مهم‌ترین سرشاخه‌های سایت‌های قمار و شرط‌بندی در ترکیه هستند که از قِبَل سایت‌های شرط‌بندی‌شان، پول و پله حسابی به جیب زده‌اند. حرف و حاشیه هم در مورد نیلی و پویان بسیار زیاد است؛ زوجی که در چند سال اول رابطه‌شان دائم در حال قهر و آشتی بودند اما این اواخر به‌نظر می‌آید هرکدام جداگانه مشغول زندگی خود هستند و کاری به یکدیگر ندارند. یکی از خبرهای مهم در مورد پویان و نیلی، صدور اعلان قرمز برای آنها از سوی پلیس ایران بود که فعالیت هردو برای مدتی در اینستاگرام متوقف شد.

گزارش:
کاظم کوکرم

دانش

امسال کاوشگرهای بی‌سرنشین در فاصله کوتاهی از هم با موفقیت به سیاره سرخ رسیدند

سالی که مریخی شدیم

اگر حساب کرونا و تحقیقات مرتبط با بیماری کووید-۱۹ و انبوه تلاش‌های محققان در سراسر جهان برای عرضه واکسن موثر برای این بیماری را از سایر تحقیقات علمی جدا کنیم، در این صورت امسال مریخ را باید چهره خبرساز دنیای دانش بدانیم. در میان انبوهی از پروژه‌ها و ماموریت‌های علمی که امسال در کشاکش عالمگیری کرونا با افت و خیز پیش رفتند، ۳ ماموریت فضایی طراحی شده برای کاوش در مریخ تا پایان سال به هدف‌های خود دست یافتند. اولی ماموریت الامل (یا Hope به معنی امید) امارات بود که ۲۱ بهمن در مدار مریخ قرار گرفت، دومی ماموریت تیان‌ون-۱ چینی‌ها بود که یک روز پس از ماموریت اماراتی‌ها در ۲۲ بهمن در مدار سیاره سرخ قرار گرفت. سومی اما ماموریت مارس ۲۰۲۰ ناسا با مریخ‌نورد پرسویرنس (Perseverance به معنی استقامت) بود که در نخستین دقایق بامداد اول اسفند در محل دهانه جزرو در سیاره سرخ فرود آمد تا پیشرفته‌ترین کاوشگری باشد که تا به امروز راهی سیاره سرخ شده است.

تمام این ماموریت‌ها به یک طرف، امسال ایلان ماسک و مهندسانش در شرکت خصوصی اسپیس ایکس برای توسعه فضاپیمای استارشیپ اس ان ۱۰ تلاش ویژه‌ای کردند؛ این فضاپیمای ۵۰ متری که قرار است قابلیت حمل بیش از ۱۰۰ تن بار را به فضای ماورای جو داشته باشد، در حال حاضر اصلی‌ترین فضاپیمایی است که به نظر می‌رسد می‌توانیم برای سفر فضانوردان به ماه و مریخ در یکی دو دهه آتی روی فناوری آن حساب کنیم. ایلان ماسک که با حاشیه‌های فراوان امسالش در مورد سهام خودروسازی تسلا و بالا و پایین رفتن قیمت بیت‌کوین حسابی خبرساز بود و چند روزی هم عنوان ثروتمندترین مرد جهان را از جف بزوس ربود، معتقد است فضاپیمای استارشیپ برای سفر گردشگران فضانورد به مدار ماه در سال ۲۰۲۳ آماده می‌شود و امیدوار است این فضاپیما برای ماموریت به مریخ در سال ۲۰۲۶ آماده باشد. با این حال خود او هم می‌داند، اعلام زمان دقیق برای موفقیت ماموریت‌های فضایی که در حال توسعه هستند کار بسیار دشواری است و بعید نیست این اعداد جابه‌جا شوند.

چرا مریخ؟

اگر می‌پرسید چرا مریخ تا این حد برای فناوران فضایی جهان موضوع جذابی است، باید بگوییم سیاره سرخ همه شرایط لازم را برای تبدیل شدن به پایگاه اکتشافات فضایی در منظومه شمسی دارد. مریخ از هر سیاره‌ای به زمین شبیه‌تر است. پس از زمین بالاترین میزان اکسیژن در جو سیارات را در مریخ ردیابی کرده‌ایم و اکنون می‌دانیم ۰/۱۷۴ درصد از جو این سیاره را اکسیژن تشکیل داده است. مدت شبانه‌روز مریخی حدود ۲۴ ساعت و ۳۷ دقیقه است و از هر سیاره دیگری به زمین نزدیک‌تر است. انحراف محور قطب‌های مریخ حدود ۲۵ درجه است که به انحراف محوری ۲۳/۵ درجه‌ای زمین بسیار نزدیک است. از این رو مریخ نیز همچون زمین سیاره‌ای چهار فصل است که اکنون رد آب یخ‌زده را در کلاهک‌های قطب شمال و قطب جنوب این سیاره می‌توان یافت. از همه جالب‌تر این‌که در روزگاری حدود ۳/۵ میلیارد سال پیش، فشار جو در این سیاره به اندازه‌ای بوده که آب بر سطح آن جاری می‌شده است. امروزه در تصاویر مدارگردهای مریخ، رد آن نهرهای عظیم بر جا مانده از گذشته‌های دور این سیاره را به وضوح می‌توان دید. از سوی دیگر حداکثر دما در سطح مریخ و در تابستان‌ها به ۳۵ درجه سانتیگراد بالای صفر می‌رسد و در سردترین شرایط دما در سطح این سیاره و در زمستان‌های قطب‌ها به منفی ۱۴۳ درجه سانتیگراد نیز می‌رسد. این شرایط دمایی در مقایسه با دیگر سیاره‌های منظومه شمسی به زمین بسیار شبیه‌تر است و دست کم می‌توانیم بگوییم دما در تابستان‌های مریخ تقریبا مشابه اوضاع زمینی است.

سال بسترسازی برای رسیدن به پاسخ پرسش‌های مهم

اکنون که در حال خواندن این نوشتار هستید با احتساب فضاپیماهایی که امسال راهی سیاره سرخ شدند، ۸ مدارگرد بر فراز سیاره سرخ در حال گردش به دور این سیاره و نقشه‌برداری و تصویربرداری از سطح مریخ هستند. به‌علاوه ۳ مریخ‌نورد آپورچونیتی، کیوریاسیتی و پرسویرنس به‌همراه یک مریخ‌نشین به نام اینسایت در سطح این سیاره مشغول کاوش هستند. امسال در جریان فرود مریخ‌نورد پرسویرنس توانستیم تصاویر باکیفیتی از فرود بر سطح دنیایی دیگر را با کیفیت در زمین دریافت کنیم، حتی صداهایی که میکروفن این فضاپیما از سطح مریخ ضبط کرده را بشنویم و در بحبوحه کرونا، با دیدن هر تصویر و داده‌ای که از سیاره سرخ به زمین می‌رسد هیجان‌زده شویم. به نظر می‌رسد با اطلاعاتی که سفیران هوشمند ما در سیاره سرخ به زمین ارسال می‌کنند به پرسش قدیمی «آیا نشانه‌ای از حیات در سیاره مرخ وجود دارد؟» به زودی بتوانیم پاسخ مناسبی بدهیم. همین‌طور با بررسی‌هایی که مدارگردهای مریخ انجام می‌دهند به زودی خواهیم فهمید چه اتفاقی بیش از ۳ میلیارد سال پیش در این سیاره رخ داد که موجب شد بساط رودها و دریاچه‌های تشکیل شده از آب مایع در این سیاره برچیده شود. در کنار این یافته‌ها، اگر فناوری فرود عمودی فضاپیمای غول‌پیکر استارشیپ - که در فرود دهمین نسخه این فضاپیما مشخص شد مهندسان به آن دست یافته‌اند - از مرحله رفع نقص و تثبیت فناوری به خوبی عبور کند، در این صورت مریخ تا دو سه دهه آتی به مقصد قابل‌دسترسی برای فضانوردان و سازمان‌های فضایی جهان تبدیل خواهد شد و پس از آن بایستی بر معدن‌کاوی سیارک‌ها و کوچ از زمین متمرکز شویم. با آغاز سال ۱۴۰۰ خواهیم دید مریخ به مقصد پر سر و صدای فضایی سال آینده و سال‌های پس از آن تبدیل خواهد شد.